

•Artikel 6, lid 3 Habitatrictlijn moet zo worden uitgelegd dat het niet in de weg staat aan een nationale regeling op grond waarvan de bevoegde instanties in het kader van een programmatische aanpak een vergunning voor projecten kunnen verlenen op basis van een passende beoordeling, die in een eerder stadium is uitgevoerd en volgens welke een bepaalde totale hoeveelheid stikstofdepositie verenigbaar is met de instandhoudingsdoelstellingen van die regeling. Dat is echter slechts het geval wanneer na een grondige en volledige toetsing van de wetenschappelijke deugdelijkheid van die beoordeling **kan worden gegarandeerd dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat geen van de plannen of projecten schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied**, hetgeen door de nationale rechter moet worden nagegaan.

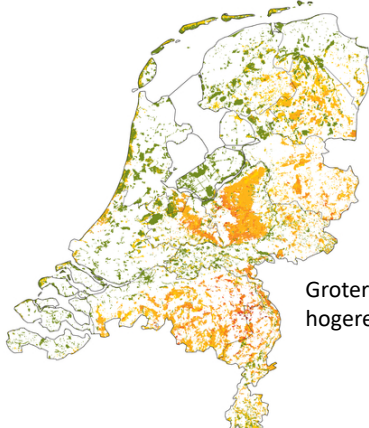
Deze presentatie:

- 1) Wat zijn de effecten van stikstof?
- 2) Waarom is het op basis hiervan logisch dat er geen oplossingen komen waarbij de natuurkwaliteit wordt gewaarborgd zonder forse daling van de stikstofdepositie?

Effecten van stikstof, gegeven de ernstige overschrijding van de KDW

Overschrijding kritische stikstofdepositie op natuur, 2009

Mol N / ha per jaar

- 0 – 500
- 500 – 1.000
- 1.000 – 1.500
- 1.500 – 2.000
- Meer dan 2.000
- Geen overschrijding

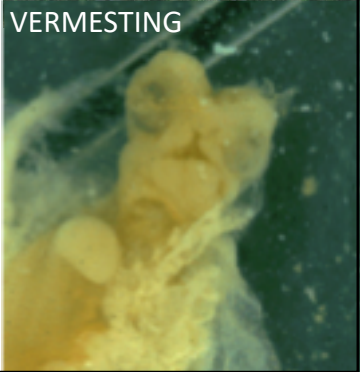
Grotere problemen op hogere zandgronden

Bron: PBL, CCN. PBL/aprio/1423
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

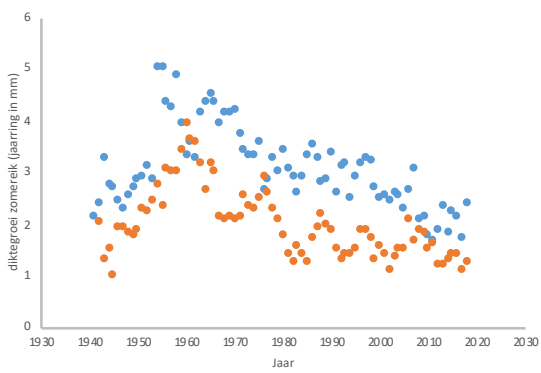
VERZURING

VERMESTING

Stikstof is een meststof, dat moet dan toch goed zijn voor de natuur??

diktegroei zomerrek (jaarlijk in mm)

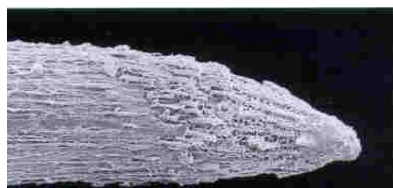
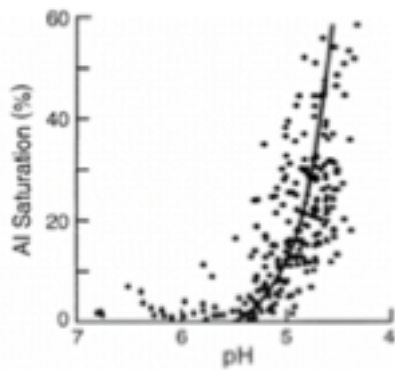
Jaar

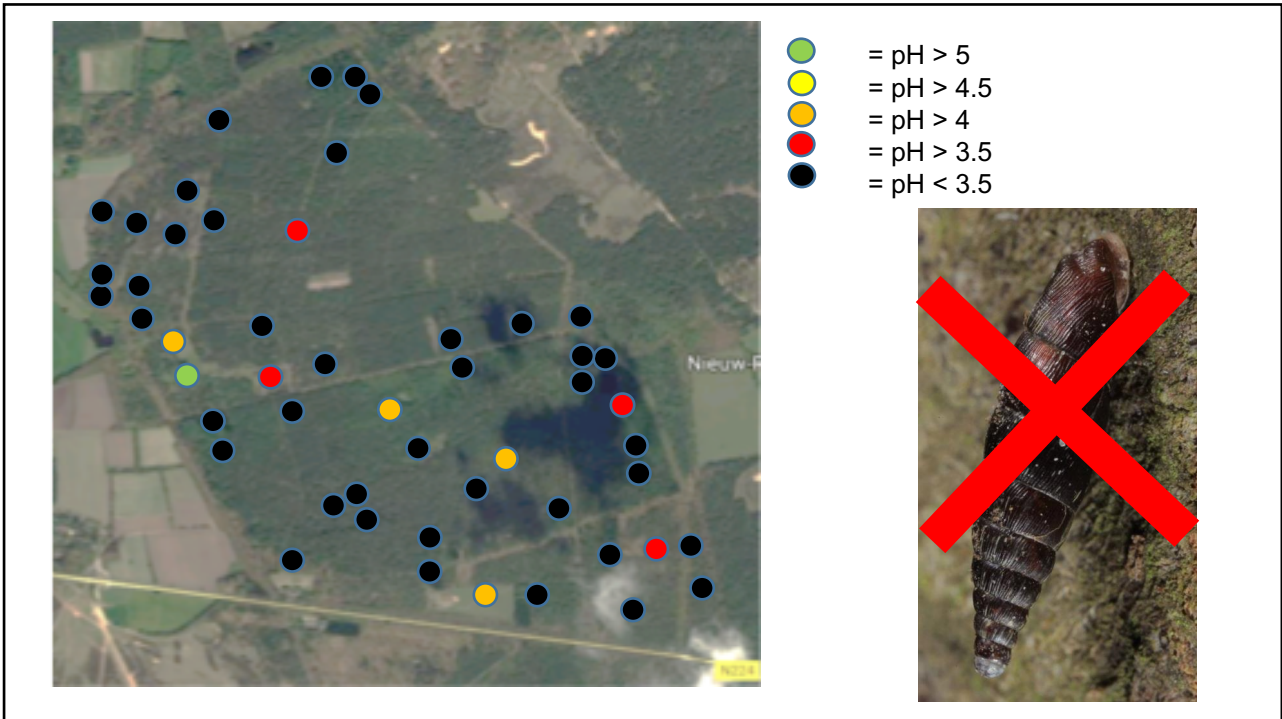
Hoe staat het met de staat van instandhouding van soorten?

Enkele effecten van verzuring

Directe relatie insecten-
(bijen-) sterfte

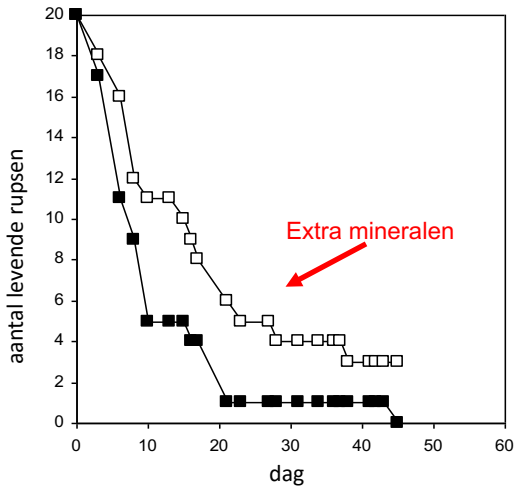
Gebrek aan slakjes levert kalkgebrek op bij vogels

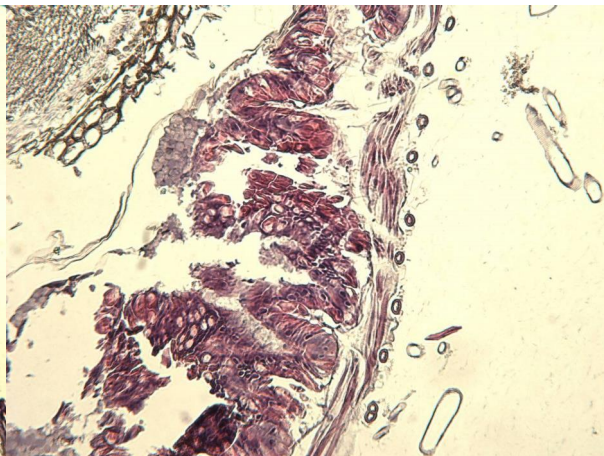
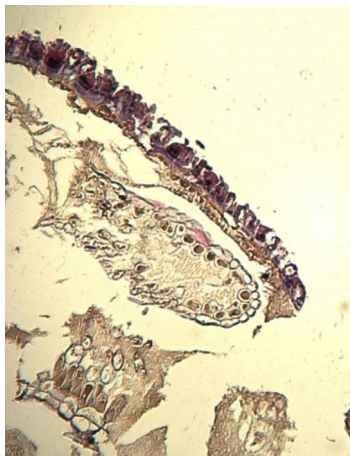

Vlinderrupsen overleven niet als de voedselkwaliteit van de plant te laag is

Kleine nachtpauwoog

Rupsensterfte hangt samen met degeneratie van de darmwand

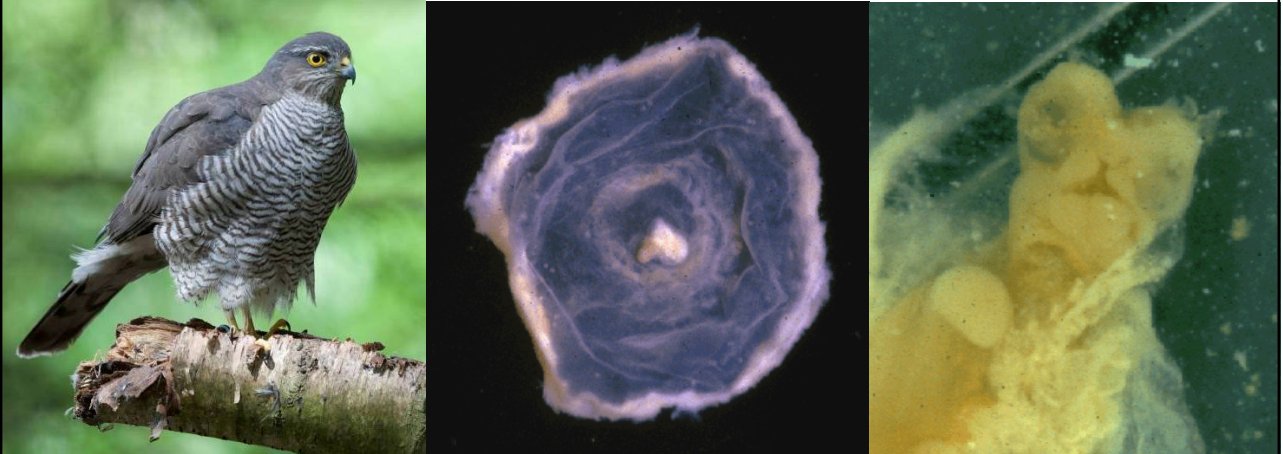
'Slechte heide'

'Goede heide'

Darmepitheel en -wand worden sterk aangetast.

De aminozuursamenstelling is verstoord tot in de top van de voedselketen.

Waarom blijven negatieve effecten van excessieve stikstofdepositie optreden, ondanks 'herstelmaatregelen'?

- 1) Stikstof werkt verzurend en vermestend; als je de verzurende aspecten goed aanpakt, steken vermestende effecten de kop op.

Kalk 3 ton

Bramen (Kalk 9 ton)

Waarom blijven negatieve effecten van excessieve stikstofdepositie optreden, ondanks 'herstelmaatregelen'?

- 1) Stikstof werkt verzurend en vermestend; als je de verzurende aspecten goed aanpakt, steken vermestende effecten de kop op.
- 2) Veel maatregelen zijn symptoombestrijding, maar dragen niet bij aan het oplossen van verzuring en vermesting.

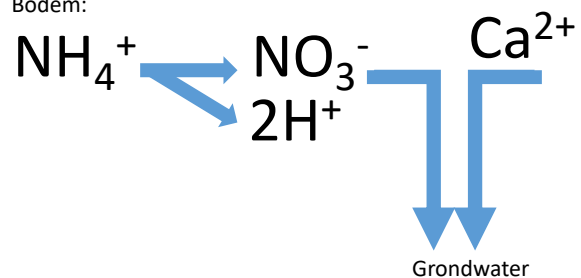

Waarom blijven negatieve effecten van excessieve stikstofdepositie optreden, ondanks 'herstelmaatregelen'?

- 1) Stikstof werkt verzurend en vermestend; als je de verzurende aspecten goed aanpakt, steken vermestende effecten de kop op.
- 2) Veel maatregelen zijn symptoombestrijding, maar dragen niet bij aan het oplossen van verzuring en vermesting.
- 3) Er zijn geen methoden om stikstof te onttrekken, zonder overige milieuschade (tekorten overige plantenvoedingsstoffen, terwijl N snel wordt teruggevoerd).

Bodem:

Waarom blijven negatieve effecten van excessieve stikstofdepositie optreden, ondanks 'herstelmaatregelen'?

- 1) Stikstof werkt verzurend en vermestend; als je de verzurende aspecten goed aanpakt, steken vermestende effecten de kop op.
- 2) Veel maatregelen zijn symptoombestrijding, maar dragen niet bij aan het oplossen van verzuring noch vermesting.
- 3) Er zijn geen methoden om stikstof te onttrekken, zonder overige milieuschade (tekorten overige plantenvoedingsstoffen, terwijl N snel wordt teruggevoerd).
- 4) Het probleem van de voedselkwaliteit voor herbivoren blijft bestaan door het stikstofoverschot in de depositie.

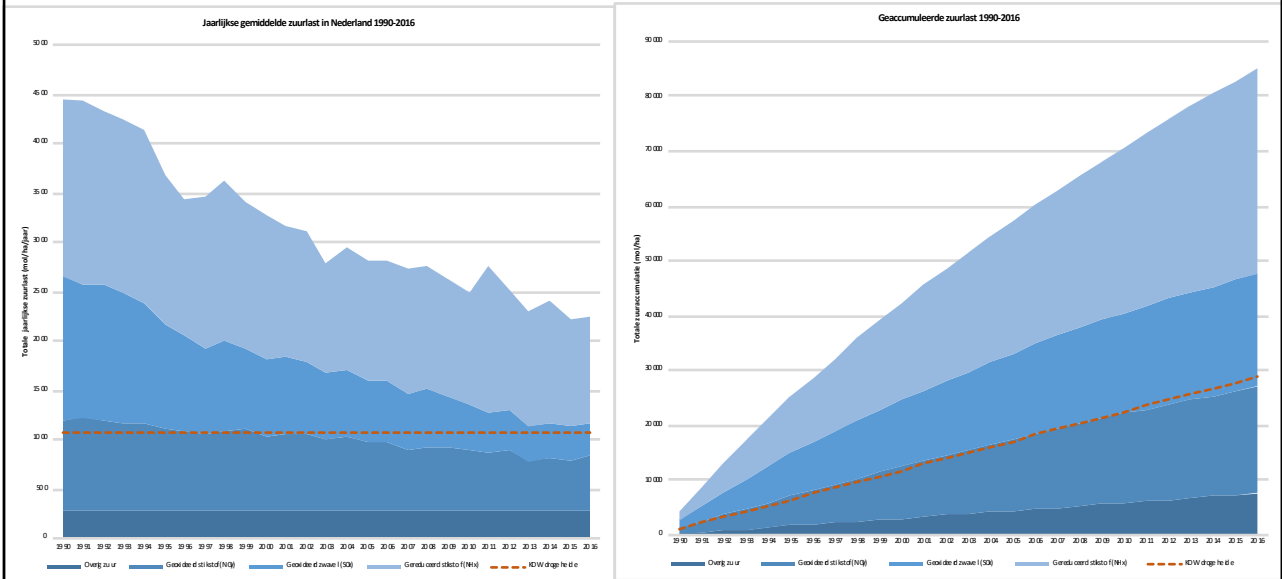

Waarom blijven negatieve effecten van excessieve stikstofdepositie optreden, ondanks 'herstelmaatregelen'?

- 1) Stikstof werkt verzurend en vermestend; als je de verzurende aspecten goed aanpakt, steken vermestende effecten de kop op.
- 2) Veel maatregelen zijn symptoombestrijding, maar dragen niet bij aan het oplossen van verzuring noch vermesting.
- 3) Er zijn geen methoden om stikstof te onttrekken, zonder overige milieuschade (tekorten overige plantenvoedingsstoffen, terwijl N snel wordt teruggevoerd).
- 4) Het probleem van de voedselkwaliteit voor herbivoren blijft bestaan door het stikstofoverschot in de depositie.
- 5) Veel ecosystemen zijn al (over) verzadigd door de cumulatieve effecten van jaarlijkse vermestende en verzurende stikstoflast.

Waarom blijven negatieve effecten van excessieve stikstofdepositie optreden, ondanks 'herstelmaatregelen'?

KDW zou navenant moeten dalen

Kortom: gegeven de huidige situatie in Nederland heeft stikstofdepositie ALTIJD schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken en er zijn geen maatregelen om dit te voorkomen, behalve terugdringing van de stikstofdepositie (denk in de eerste plaats aan het behalen van de KDW)

